

Introduktion till objektorientering

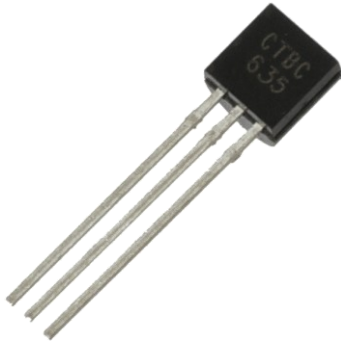
Vad är objektorientering egentligen?

Hur relaterar det till datatyper?

Hur relaterar det till verkligheten?

Perspektiv 1: Från verkligheten till objektorientering

Verkligheten innehåller mojänger

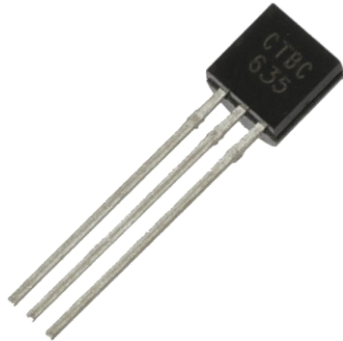

Mojängers egenskaper

Mojänger har ofta intressanta egenskaper

Längd/höjd
Färg
Motorstyrka
Toppfart

Strömtålighet
Maxfrekvens

Antal pucklar
Längd på ögonfransar

...

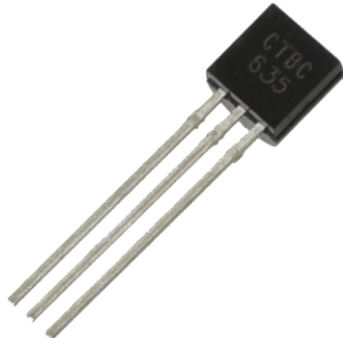
egenskaper = properties, attributes

Mojänger som gör något

En del mojänger kan göra något

**Accelerera/decelerera
Köra till en plats
Slå på helljuset
Stänga av vindrutetorkarna**

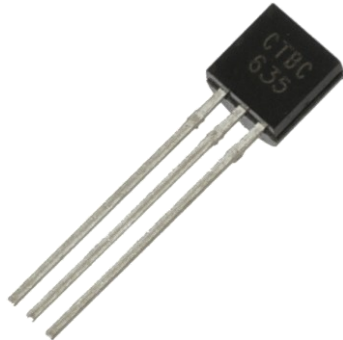

Släppa genom ström

**Gå till en plats
Äta
Spotta**

Vi behöver terminologi!

Vi har en mängd individer, **objekt**
(bilen ABC123, bilen XYZ789, ...)

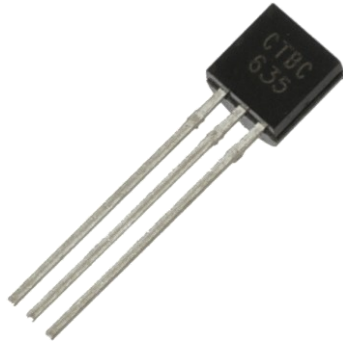
Varje **sort** av objekt är en **klass**
(klassen *bilar*, klassen *kameler*, ...)
Objekt är **instanser** av en klass

Objekt som tillhör samma klass har
samma **egenskaper** och **funktionalitet**
(*alla bilar har någon färg, kan köra*)

En **objektorienterad syn**
på den fysiska världen

När vi skriver program om/för möjänger – *autonoma bilar*:

Vi kan organisera dem som klasser!

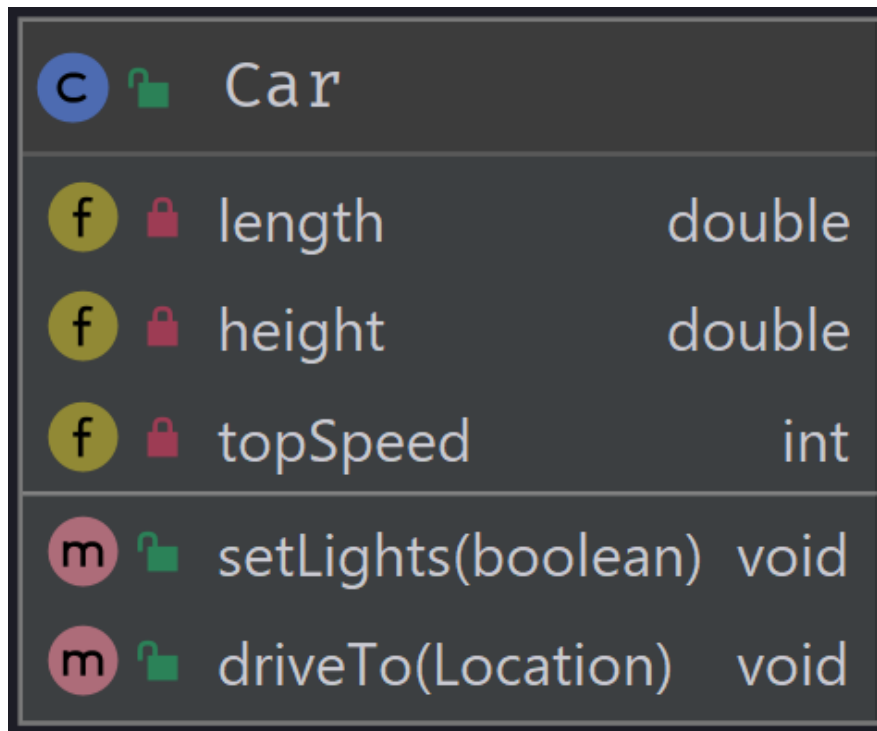
```
// Samla all bilrelaterad kod  
// ➔ närmare koppling  
// till verklighetens objekt och klasser
```

```
class Car {  
    // egenskaper  
    double length, height;  
    double topSpeed;  
    // funktionalitet  
    void driveTo(Location loc) { ... }  
    void setLights(boolean on) { ... }  
}
```

Generell beskrivning: UML-diagram

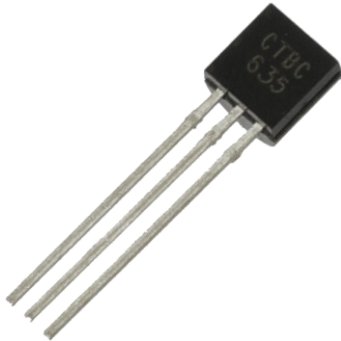
Vi kan beskriva detta med ett **klassdiagram**

- En sorts **UML-diagram** i Unified Modeling Language
 - (Skapat av IDEA → inkluderar några ikoner som inte är ren UML...)
 - Mer om detta när vi diskuterar ärvning

Klassnamn
Attribut
Operationer

När vi skriver program om/för *mojänger* – *Googles autonoma bilar*:

Vi skapar objekt vid behov,
genom att instansiera klassen:

```
Car myCar = new Car();  
Car other = new Car();  
myCar.driveTo(home);
```


Varje bil har:

Samma beteenden (kod)

**Samma egenskaper (längd, höjd)
Egna värden (*olika* längd)**

Perspektiv 2: Från datatyper till objektorientering

(Klassbaserad objektorientering)

- Anta att vi har skapat datatypen **Date**

Exempel i "C-liknande" språk: struct

```
struct Date {  
    int year;  
    int month;  
    int day;  
}
```

- Skapa några instanser av typen – allokerar *minne*

Exempel i "C-liknande" språk

```
Date date1;  
Date date2;
```

year: 0
month: 0
day: 0

year: 0
month: 0
day: 0

- Utan OO: Vi hanterar datumen med funktioner

Exempel i "C-liknande" språk

```
boolean isDivisibleBy(int large, int small) {  
    return (large % small) == 0;  
}
```

```
boolean isLeapYear(Date date) {  
    if (isDivisibleBy(date.year, 4) && !isDivisibleBy(date.year, 100)) return true;  
    if (isDivisibleBy(date.year, 400)) return true;  
    return false;  
}
```

Vanlig syntax:

post punkt medlem
date punkt year

Vår kod...

```
add(myDate, 14);  
if (isLeapYear(myDate)) { ... }
```

anrop

Operationer på datum: Funktioner

```
boolean isLeapYear(Date date) {  
    return ((date.year % 4 == 0) && (date.year % 100 != 0) ||  
            (date.year % 400 == 0));  
}  
int daysSinceToday(date) { ... }  
void add(date, days) { ... }
```

Inspekterar och
manipulerar “utifrån”

myDate

year: 2021
month: 12
day: 31

Själva posten består
bara av passiva data!

Operationer på objekt

00 1: En utökning till poster

- Med (klassbaserad) objektorientering:
 - Post-typer blir **klasstyper** med **två sorters** medlemmar
 1. Fält eller medlemsvariabler, precis som tidigare
 2. Metoder eller medlemsfunktioner, nära kopplade till datatypen

Exempel i "C-liknande" språk

```
class Date {  
    int year;  
    int month;  
    int day;  
  
    int daysSinceToday() { ... }  
    boolean isLeapYear() { ... }  
    void add(int days) { ... }  
}
```

Vad "vet" ett datum?
Vilken information finns?

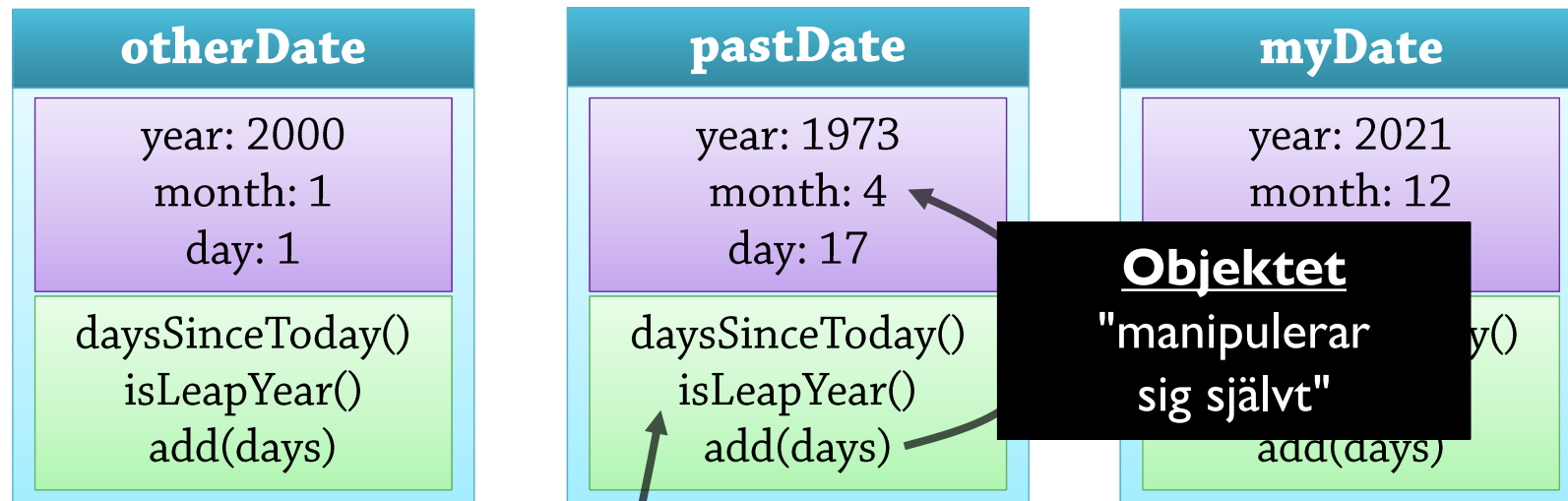
Vad kan ett datum
göra?

Date		
f	year	int
f	month	int
f	day	int
m	daysSinceToday()	int
m	isLeapYear()	boolean
m	add(int)	void

klass = class
fält = field
medlemsvariabel = member variable
metod = method
medlemsfunktion = member function

00 2: Be objektet att göra något

- Själva värdet kallas inte **post** utan **objekt**

Vår kod...

```
Date pastDate = ...;  
pastDate.add(14);  
if (pastDate.isLeapYear()) ...;
```

Vanlig syntax:
objekt punkt medlem

Vi kan **be datumet tala om för oss**:
"Infaller **du** under ett skottår?"

- **Fundamental** princip:
"Klassen bestämmer över sina objekt"
(kan förhindra manipulation utifrån)
- **Grunden** för
ärvning, overriding, polymorfism, inkapsling, ...

- Varje klass blir ett ”djupare” begrepp!
 - ”Detta är en sträng, och alltså kan den...”:
Helhetsförståelse för vad ett objekt vet och vad det *kan göra*
 - Söndra och härska – mellan olika datatyper
 - Men *samlar ihop kod och information* inom en och samma datatyp